

Forbrugerombudsmanden stævner Jyske Bank

Forbrugerombudsmanden har stævnet Jyske Bank for at have opkrævet negative renter på privatkunders opsparingskonti uden først at have indhentet kundernes aktive accept. Med stævningen ønsker Forbrugerombudsmanden også at få afklaret, om Jyske Bank kunne opkræve negative renter på visse særligt regulerede konti.

Forbrugerombudsmanden har stævnet Jyske Bank for at få afklaret, om banken havde den fornødne aftaleretlige hjemmel til at indføre og opkræve negative renter på opsparingskonti uden kundernes aktive accept.

Stævningen vedrører også rentevilkårene for Jyske Banks basale betalingskonti og basale indlånskonti. Her er tale om konti, som alle forbrugere har ret til, og for hvilke der gælder ufravigelige regler. Forbrugerombudsmanden vurderer, at netop disse regler indebærer, at der ikke kunne opkræves negative renter på sådanne konti.

Stævningen omfatter især konti i Jyske Bank, hvor forbrugerne kunne have svært ved at flytte deres penge, da banken opkrævede negative renter. Konkret omhandler sagen:

- Børneopsparingskonti
- Børnebørnsopsparingskonti
- Gaveopsparingskonti
- Personskadeerstatningskonti (kreditorbeskyttede konti)
- Ratepensionskonti
- Selvpensionskonti
- Kapitalpensionskonti
- Basale betalingskonti ("*Grundkonto, betalinger*")
- Basale indlånskonti ("*Grundkonto, indlån*")

Jyske Bank har opkrævet negative renter på en eller flere typer af konti i perioden fra december 2019 til og med september 2022.

Jyske Banks generelle forretningsbetingelser gælder for alle aftaler mellem en kunde og Jyske Bank. I betingelserne står blandt andet:

"Rente- og provisionssatser er variable, hvis ikke du og banken udtrykkeligt har aftalt andet. At satserne er variable betyder, at vi kan ændre satserne."

"Banken kan nedsætte variable rentesatser på indlån og forhøje dem på udlån med disse varsler: [...]"

"Rentevilkår Renten er variabel."

Forbrugerombudsmanden ønsker også, at retten tager stilling til, om rentevilkårene i Jyske Banks generelle forretningsbetingelser er urimelige, efter at banken har ændret dem. Bankens kan i henhold til de nye forretningsbetingelser ændre renten på såvel ind- som udlån som følge af "*ændret prisstruktur, som øger bankens indtjening med det formål at drive en økonomisk sund forretning*".

Forbrugerombudsmanden har forud for stævningen haft drøftelser med Jyske Bank, der dog ikke er enig i Forbrugerombudsmandens juridiske vurderinger.

Forbrugerombudsmand Christina Toftegaard Nielsen siger:

“Når kunder indgår en aftale med deres bank, så kan banken ikke ændre væsentlige forhold i aftalen, uden kundernes accept. Spørgsmålet er, om bankerne havde tilstrækkelig hjemmel i sine aftaler med privatkunder til at indføre negative renter på opsparingskonti, uden at kunderne aktivt havde accepteret det først”.

“Stævningen vedrører ikke alle former for indlånskonti. Vi har fokuseret på nogle af de konti, hvor kunderne ikke umiddelbart havde mulighed for at flytte deres penge i forbindelse med, at bankerne indførte negative renter. Det er for eksempel børne- og pensionsopsparinger og andre konti med lang opsigelse.”

“Ifølge lovgivningen har alle ret til nogle særligt enkle former for lønkonti, så man kan modtage sin løn og betale sine regninger. Efter vores opfattelse følger det af denne lovgivning, at bankerne ikke kunne opkræve negative renter for indlån på sådanne konti, men kun opkræve betaling af rimelige gebyrer. Det spørgsmål anmoder vi derfor også domstolene om at vurdere”.

Forbrugere, som mener, at de kan have et krav på tilbagebetaling af negative renter, kan klage til Det Finansielle Ankenævn. Ankenævnet har oplyst til Forbrugerombudsmanden, at behandlingen af fremtidige klager vil blive sat i bero og afvente domstolens vurdering af den nu anlagte retssag.

Lovgrundlag:

(Lovgrundslagsteksten er ændret 14. september 2023 kl. 9.15)

Fortolkning af aftaler

I dansk ret gælder der en række lovbestemte og ulovbestemte regler og principper for, hvordan aftaler skal fortolkes i tilfælde af tvivl herom mellem parterne, fx fordi ordlyden er tvetydig eller uklar.

For det første gælder det, at aftaler og vilkår skal fortolkes og forstås under hensyntagen til den kontekst, hvori aftalen er indgået.

Det gælder endvidere, at den fortolkning, der er mindst byrdefuld for erklæringsgiveren, skal lægges til grund, når der er fortolkningstvivl, ligesom uklare, upræcise eller tvetydige aftalevilkår fortolkes imod den, der har formuleret dem.

I forbrugerftaleforhold følger dette også af aftalelovens § 38 b, stk. 1, hvorefter aftalevilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling (standardvilkår), skal fortolkes på den måde, der er mest gunstig for forbrugeren.

Ensidig ændring af aftaler

Hvis en virksomhed vil ændre i en allerede indgået aftale, fx ved at ændre prisen, kræver dette efter de almindelige aftaleretlige regler, at der indgås en ny aftale om ændringerne. Ændringer kræver altså som udgangspunkt forbrugers forudgående og aktive accept.

Det aftaleretlige udgangspunkt kan dog fraviges ved aftale. En virksomhed kan derfor aftale med forbrugeren, at virksomheden får ret til at foretage ensidige ændringer på nogle nærmere angivne betingelser.

Vilkår, der fraviger de deklaratoriske regler, der gælder i dansk ret, til skade for forbrugeren, kan imidlertid tilsidesættes og være ugyldige, hvis de er urimelige.

Efter aftalelovens § 36 kan aftalevilkår således ændres eller tilsidesættes, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre dem gældende.

Standardiserede kontraktvilkår i fx en erhvervsdrivendes generelle forretningsbetingelser skal dog tilsidesættes helt, hvis det vil være i strid med hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes interesser og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre dem gældende, jf. aftalelovens § 38 c, stk. 1 og 2.

Sådanne standardvilkår skal desuden være udarbejdet på en klar og forståelig måde af den erhvervsdrivende, jf. aftalelovens § 38 b, stk. 2.

God skik for finansielle virksomheder

Efter § 6, stk. 3, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder skal vilkår om ændringer i løbende kundeforhold af renter, gebyrer, eller andet vederlag være klart fremhævet i aftalen og indeholde en angivelse af de forhold, der kan udløse en ændring, ligesom vilkårene ikke må give den finansielle virksomhed en vilkårlig adgang til at foretage ændringer.

Særlige regler for basale betalingskonti og basale indlånskonti

Efter lov om betalingskonti §§ 9 og 11, skal et pengeinstitut tilbyde en forbruger en basal betalingskonto med en række funktioner, som forbrugeren skal kunne gøre brug af i ubegrænset omfang. Pengeinstituttet må højst kræve et rimeligt gebyr herfor, jf. lov om betalingskonti § 12, stk. 1.

Efter § 15, stk. 5, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder skal pengeinstitutter tilbyde private kunder en basal indlånskonto vederlagsfrit eller mod et gebyr, der højst må udgøre 180 kr. om året. Gebyret reguleres én gang årligt efter nettoprisindekset.

Pressekontakt:

Kontakt Forbrugerombudsmandens pressesekretariat på tlf. 41 71 50 98.